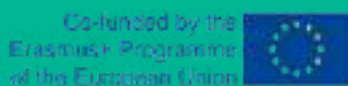

Κατανοώντας την κυκλική οικονομία & την κοινωνική επιχειρηματικότητα

**ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΥΚΛΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΡΕΙΤΕ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΣ**

YOU CYCLE:

Young Changemakers for Circular Local Economy

Κατανοώντας την κυκλική οικονομία & την κοινωνική επιχειρηματικότητα

Αυτός ο πρακτικός οδηγός είναι το αποτέλεσμα της συλλογικής εργασίας των οργανισμών-εταίρων του προγράμματος Erasmus+ KA2 **YOU CYCLE: Young Changemakers for Circular Local Economy**, μέσω της Ισπανικής Εθνικής Αρχής INJUVE (Instituto de la Juventud de España). Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων μεταξύ των εκπαιδευτικών και των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, μέσα από τη διάδοση ποιοτικών γνώσεων σχετικά με την κοινωνική επιχειρηματικότητα και την κυκλική οικονομία προς όφελος της εργασίας στον τομέα της νεολαίας και όχι μόνο.

ΕΚΔΟΣΗ

Μάρτιος 2024

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Espacio Geranios- Ισπανία, **EIG** (Ομάδα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης)- Τουρκία, **ΕΚΟ** (Όμιλος Κοινωνικής Οικονομίας & Επιχειρηματικότητας)- Ελλάδα, **IRCEM** (Ινστιτούτο Έρευνας για την Κυκλική Οικονομία και το Περιβάλλον "Ernest Lupan")- Ρουμανία και **YouthProaktiv**- Βέλγιο.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ESPACIO
**gera
nios**

Ευρετήριο

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - 2

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ - 3

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΥΚΛΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - 5

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ - 15

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΗ
ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - 20

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ -
34

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - 49

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ - 51

GLOSSARY (ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ) -
66

Προσέγγιση

Το έργο *Young Changemakers for Circular Local Economy (You-Cycle)* επιδιώκει να προωθήσει την **κυκλική οικονομία** ως μέσο ενδυνάμωσης των νέων με λιγότερες ευκαιρίες, οι οποίοι θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις και τις περιβαλλοντικές δεξιότητές τους για να δημιουργήσουν ή να ενταχθούν σε **κοινωνικές επιχειρήσεις που θα ωφελήσουν τις τοπικές τους κοινότητες**.

Ταυτόχρονα, επιδιώκει να σχεδιάσει ένα **αναπαραγωγίμο μοντέλο** κατάρτισης που μπορεί να ωφελήσει τους ενδιαφερόμενους που εργάζονται με νέους σε διάφορους τομείς.

Ο παρών οδηγός έχει ως στόχο να **ενισχύσει τις γνώσεις των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, των συμμετεχόντων και όσων ενδιαφέρονται** για τις θεματικές, οι οποίοι θα ήθελαν να βρουν ελκυστικούς τρόπους για να μάθουν περισσότερα γι' αυτές και για το πώς να τις προσαρμόσουν καλύτερα στο πλαίσιο της νεολαίας.

Οι εκπαιδευτικοί και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας **είναι το κλειδί** για την ενδυνάμωση των νέων ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες και τις ικανότητές τους. Μπορούν να αποτελέσουν πρότυπα και ηγέτες που παρακινούν τους νέους να βελτιώνουν τις δεξιότητές τους και να αναπτύσσονται συνεχώς.

Πιστεύουμε πραγματικά στη **μετασχηματιστική δύναμη** της εργασίας στον τομέα της νεολαίας σε οποιαδήποτε μορφή της και, στο όνομα της κοινοπραξίας πίσω από αυτό το έργο, ελπίζουμε να βρείτε αυτόν τον οδηγό χρήσιμο και πηγή έμπνευσης.

Ποιοι είμαστε

Το πρόγραμμα **Young Changemakers for Circular Local Economy (You-Cycle)** χρηματοδοτείται από το Erasmus+, μέσω της Ισπανικής Εθνικής Αρχής INJUVE (Instituto de la Juventud de España).

Υλοποιείται από τους ακόλουθους οργανισμούς:

Η **Espacio Geranios** είναι αφιερωμένη στην προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και των σχεδίων καινοτομίας στη Μαδρίτη (Ισπανία). Η ένωση αποτελείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, νεοφυείς επιχειρήσεις με κοινωνικό αντίκτυπο, ΜΚΟ και επαγγελματίες που εργάζονται και συνεργάζονται σε ένα συνεργατικός χώρος (coworking space). Είναι επίσης αφιερωμένη στην τοπική ανάπτυξη της γειτονιάς μέσω δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που υποστηρίζουν τις μικρές επιχειρήσεις, προωθούν τη συμμετοχή των πολιτών και ενθαρρύνουν τη συνεχή μάθηση και συνεργασία μεταξύ των φορέων.

Η **ΕΚΟ, (Όμιλος Κοινωνικής Οικονομίας & Επιχειρηματικότητας)** είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που εδρεύει στην Αθήνα (Ελλάδα) και δραστηριοποιείται σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με κύρια ομάδα-στόχο τη νεολαία. Πρωταρχική αποστολή της ΕΚΟ είναι να συμβάλει στη δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, απαλλαγμένης από προκαταλήψεις και διακρίσεις, η οποία θα είναι σε θέση να εξελιχθεί και να αναπτυχθεί με βιώσιμο τρόπο.

Η **Anrupa Entegrasyon Dernegi (Ομάδα Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης - EIG)** είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που εδρεύει στην Κωνσταντινούπολη (Τουρκία) και συνεργάζεται με Τουρκικές και διεθνείς ομάδες νέων. Κύριος στόχος τους είναι να επιτύχουν την ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών αξιών και του κόσμου της ψηφιοποίησης στα νέα άτομα, τις νεοφυείς επιχειρήσεις, τα ιδρύματα, τις ΜΚΟ και τις εταιρίες.

Ποιοι είμαστε

Το **Young Changemakers for Circular Local Economy (You-Cycle)** συνεργάζεται με τους ακόλουθους φορείς ως τεχνικούς εταίρους εμπειρογνομώνων:

Το **IRCEM (Ινστιτούτο Έρευνας για την Κυκλική Οικονομία και το Περιβάλλον "Ernest Lupan")** είναι μια ανεξάρτητη ΜΚΟ, συγκροτημένη ως ερευνητική δεξαμενή προβληματισμού, εγκατεστημένη στην πόλη Cluj-Napoca (Ρουμανία)

ως πρωτοβουλία νέων ανθρώπων από το Τεχνικό Πανεπιστήμιο της Κλουζ-Ναπόκα. Το ευρύ φάσμα των προγραμμάτων τους καλύπτει την ευρωπαϊκή, εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, ενσωματώνοντας έξι βασικούς τομείς: βιώσιμη κοινοτική ανάπτυξη, επαγγελματική εκπαίδευση-κατάρτιση, έρευνα-καινοτομία και ανάπτυξη, βιώσιμη αστική ανάπτυξη, οικονομικοί-χρηματοοικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι, καθώς και γεωργία, έδαφος και υγιεινή διατροφή.

Η **YouthProAktiv** είναι ένας οργανισμός με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο) που στοχεύει στη δημιουργία μιας γενιάς ενεργητικών ατόμων έτοιμων να επενδύσουν τα ταλέντα τους για τη βελτίωση της κοινωνίας ξεκινώντας τις δικές

τους επιχειρήσεις και δημιουργώντας θέσεις εργασίας για τους ίδιους και για άλλους. Είμαστε ένας συνασπισμός νέων ανθρώπων που προωθεί μια κουλτούρα προ-δραστηκότητας και επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση και την πολιτική.

Τι είναι η κυκλική οικονομία;

Η έννοια της **κυκλικής οικονομίας**, η οποία προέρχεται από τη δεκαετία του 1970, έχει κερδίσει πρόσφατα σημαντική προσοχή λόγω της αυξανόμενης ζήτησης για έναν άλλο τρόπο παραγωγής από την κοινωνία στους φορείς χάραξης πολιτικής (με τους περιβαλλοντικούς ακτιβιστές να επισημαίνουν την κλιματική κατάσταση έκτακτης ανάγκης) και αντίστροφα (με την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** να εγκρίνει το πρώτο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία το 2015).

Η φράση "κυκλική οικονομία" έχει γίνει σύνθημα, **κεντρικό σημείο εστίασης** στις περισσότερες χώρες. Προσφέρει μια εναλλακτική λύση στο παραδοσιακό γραμμικό οικονομικό μοντέλο (παίρνω-φτιάχνω-απορρίπτω), δίνοντας έμφαση σε αρχές όπως ο βιώσιμος σχεδιασμός, η αποδοτικότητα των πόρων και η συνεχής χρήση των πόρων για τη δημιουργία ενός συστήματος κλειστού κύκλου, μειώνοντας την ανάγκη για νέες πρώτες ύλες και ελαχιστοποιώντας τα απόβλητα. Επιπλέον, προωθεί την καινοτομία και τη συνεργασία μεταξύ των κλάδων, οδηγώντας σε μια πιο ανθεκτική και περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομία.

"Η κυκλική οικονομία είναι ένα σύστημα όπου τα υλικά δεν γίνονται ποτέ απόβλητα και η φύση αναγεννάται. Σε μια κυκλική οικονομία, τα προϊόντα και τα υλικά διατηρούνται σε κυκλοφορία μέσω διαδικασιών όπως η συντήρηση, η επαναχρησιμοποίηση, η αποκατάσταση, η ανακατασκευή, η ανακύκλωση και η κομποστοποίηση.

Η κυκλική οικονομία αντιμετωπίζει την κλιματική αλλαγή και άλλες παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η απώλεια βιοποικιλότητας, τα απόβλητα και η ρύπανση, μέσω της αποσύνδεσης της οικονομικής δραστηριότητας από την κατανάλωση πεπερασμένων πόρων."

[Ιδρυμα Ellen MacArthur](#)

Τι είναι η κυκλική οικονομία;

Ο πρωταρχικός στόχος της κυκλικής οικονομίας είναι η καθιέρωση της υλικής κυκλικότητας. Σε μια παραδοσιακή γραμμική οικονομία, τα υλικά συνήθως μετατρέπονται σε απόβλητα μετά από μια ορισμένη περίοδο χρήσης, ενώ η κυκλική οικονομία δίνει έμφαση στη σημασία της **μεγιστοποίησης της αξίας ενός προϊόντος** με τη διατήρηση της κυκλοφορίας του, κλείνοντας έτσι τους κύκλους των πόρων.

Είναι επίσης ζωτικής σημασίας η **προώθηση υπεύθυνων πρακτικών κατανάλωσης και παραγωγής**, οι οποίες περιλαμβάνουν τη μείωση της χρήσης πρώτων υλών και την προτεραιοποίηση των αρχών του οικολογικού σχεδιασμού.

[Το Ίδρυμα Ellen MacArthur](#)

υποστηρίζει τρεις θεμελιώδεις αρχές:

- Σχεδιασμός με γνώμονα τη μείωση των αποβλήτων και της ρύπανσης.
- Διατήρηση της κυκλικότητας των προϊόντων και των υλικών.
- Υποστήριξη της αναγέννησης των φυσικών συστημάτων.

ΔΕΙΤΕ: [How we can design food systems that regenerate nature](#) - Ίδρυμα Ellen MacArthur

---

Τι είναι κυκλική οικονομία;

Η προσέγγιση αυτή έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την ευημερία των μελλοντικών γενεών και να διαφυλάξει το φυσικό μας περιβάλλον. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, η κυκλική οικονομία είναι ένα βιομηχανικό σύστημα που δίνει προτεραιότητα στην αποκατάσταση και την αναγέννηση, λειτουργώντας ως δίκτυο κλειστού βρόχου. Η εφαρμογή μιας κυκλικής οικονομίας απαιτεί καινοτόμες και δημιουργικές λύσεις, μαζί με νέες υποδομές για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διευκόλυνση της οικονομικής ανάπτυξης.

Η κυκλική οικονομία αντικαθιστά τη γραμμική και εκμεταλλευτική προσέγγιση της σημερινής μας οικονομίας με ένα σύστημα **ανθεκτικότητας** και **αναγέννησης** που ωφελεί τις επιχειρήσεις, τους ανθρώπους και τον πλανήτη.

Είναι επιτακτική ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στην **επαναφορά** των υλικών στο περιβάλλον για την αναπλήρωση του φυσικού κεφαλαίου, το οποίο περιλαμβάνει τη **βιοποικιλότητα** και τα **οικοσυστήματα**, στο τέλος του κύκλου ζωής τους.

Στο πεδίο της βιωσιμότητας, η οικοδόμηση ανθεκτικότητας απαιτεί τη δημιουργία συστημάτων και κοινοτήτων που μπορούν να αντέξουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές ή οικονομικές προκλήσεις και να ανακάμψουν από αυτές. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει το σχεδιασμό υποδομών που να αντέχουν στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής ή τη δημιουργία κοινωνικών συστημάτων που μπορούν να προσαρμοστούν σε απρόβλεπτα γεγονότα. Με την αναζωογόνηση των κοινοτήτων, την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και την ανανέωση των πόρων, μπορούμε να εργαστούμε για ένα ασφαλέστερο και πιο δίκαιο μέλλον.

Η υιοθέτηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας αποτελεί κλειδί για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς δίνει έμφαση σε κρίσιμες στρατηγικές όπως η απόρριψη, ο επανασχεδιασμός, η μείωση, η επαναχρησιμοποίηση, η επισκευή και άλλες. Η εκπαίδευση των βιομηχανιών σε αυτούς τους τομείς οδηγεί στην ανάπτυξη βιώσιμων πρακτικών που υπερβαίνουν την παραδοσιακή διαχείριση των αποβλήτων. Δίνοντας προτεραιότητα στον σχεδιασμό προϊόντων με αποδοτική χρήση των πόρων, παρατείνουν τους κύκλους ζωής των προϊόντων και μεγιστοποιώντας την επαναχρησιμοποίηση των υλικών, οι βιομηχανίες μπορούν να μειώσουν σημαντικά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και το αποτύπωμα άνθρακα, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Η ιδέα των “μηδενικών αποβλήτων” (“zero waste”) μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλαπλά επίπεδα, με έμφαση στην εξοικονόμηση πόρων από την παραγωγή έως την κατανάλωση, προωθώντας την επαναχρησιμοποίηση και την υπεύθυνη ανάκτηση προϊόντων, συσκευασιών και υλικών. Η προσέγγιση αυτή προωθεί τη συνεργασία μεταξύ κοινοτήτων και βιομηχανιών. Η επίτευξη ενός αποτελέσματος μηδενικών αποβλήτων απαιτεί μια συνολική επανεξέταση του σχεδιασμού των προϊόντων και των βιομηχανικών διαδικασιών, με έμφαση στη διευκόλυνση της αποσυναρμολόγησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης των εξαρτημάτων.

ΔΕΙΤΕ: [Explaining the Circular Economy and How Society Can Re-think Progress | Animated Video Essay](#)

- Ίδρυμα Ellen MacArthur

Η ανάγκη για κυκλική οικονομία

ΠΩΣ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

Είναι ζωτικής σημασίας να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις και οι βιομηχανίες να διαφοροποιήσουν και να ενισχύσουν τις δραστηριότητές τους, προωθώντας την ανθεκτικότητα στην έλλειψη πόρων, τη μεταβλητότητα των τιμών και τις διαταραχές στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού. Η υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας μπορεί να βοηθήσει στη **μείωση της εξάρτησης από τους πεπερασμένους πόρους, στην τόνωση της τοπικής παραγωγής και των υπηρεσιών επισκευής και στην ενίσχυση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της οικονομικής ανάπτυξης.**

Η εκπαίδευση σχετικά με την κυκλική οικονομία **ενθαρρύνει τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων** μεταξύ διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων, όπως οι κυβερνήσεις, οι επιχειρήσεις, ο ακαδημαϊκός κόσμος και η κοινωνία των πολιτών. Αυτή η ανταλλαγή ιδεών, βέλτιστων πρακτικών και καινοτομίας επιτρέπει στις βιομηχανίες να **αναπτύξουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα, τεχνολογίες και υπηρεσίες που δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα και μειώνουν το αποτύπωμα άνθρακα.**

Το **αποτύπωμα άνθρακα** μετρά τη συνολική ποσότητα των αερίων του θερμοκηπίου, κυρίως διοξειδίου του άνθρακα, που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα λόγω των δραστηριοτήτων του ανθρώπου, όπως η καύση ορυκτών καυσίμων. Υπολογίζεται σε μονάδες ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂e) και χρησιμεύει για την αξιολόγηση και τη σύγκριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων διαφόρων δραστηριοτήτων, προϊόντων ή ατόμων.

Μειώνοντας το αποτύπωμα άνθρακα, μπορούμε να συμβάλουμε στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Διαχείριση του κύκλου ζωής

ΠΩΣ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

Η διαχείριση του κύκλου ζωής (LCM) είναι μια ολιστική και στρατηγική προσέγγιση που καθοδηγεί τη διαχείριση του κύκλου ζωής ενός προϊόντος από τη σύλληψή του έως τη διάθεσή του. Είναι απαραίτητη στον σημερινό κόσμο, καθώς επικεντρώνεται στη δημιουργία βιώσιμων προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους. Η προσέγγιση αυτή δεν αφορά μόνο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά και τη μεγιστοποίηση της αξίας του προϊόντος, της αποδοτικότητας και της ικανοποίησης του πελάτη. Με την ενσωμάτωση των εκτιμήσεων για τη βιωσιμότητα σε κάθε στάδιο, η LCM διασφαλίζει ότι τα προϊόντα σχεδιάζονται, παράγονται, χρησιμοποιούνται και απορρίπτονται με τρόπο που ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Τα βασικά στοιχεία της LCM περιλαμβάνουν:

Προγραμματισμός και σχεδιασμός: Αυτό το στάδιο περιλαμβάνει τον καθορισμό των στόχων και των απαιτήσεων του προϊόντος, καθώς και τη δημιουργία ενός σχεδίου ανάπτυξης και προώθησης.

Παραγωγή και λανσάρισμα: Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου, το προϊόν κατασκευάζεται και εισάγεται στην αγορά. Εφαρμόζονται στρατηγικές μάρκετινγκ και πωλήσεων για την προώθηση του προϊόντος και τη δημιουργία ζήτησης.

Διαχείριση του κύκλου ζωής

ΠΩΣ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

Ανάπτυξη: Σε αυτό το στάδιο, οι πωλήσεις και το μερίδιο αγοράς αυξάνονται καθώς το προϊόν κερδίζει αποδοχή και δημοτικότητα. Η παραγωγή και η διανομή αυξάνονται για να καλύψουν τη ζήτηση.

Ωριμότητα: Οι πωλήσεις και το μερίδιο αγοράς σταθεροποιούνται ή φτάνουν σε αυτό το στάδιο, καθώς το προϊόν φτάνει στο μέγιστο επίπεδο υιοθέτησής του. Οι εταιρείες μπορεί να επικεντρωθούν στη βελτίωση του προϊόντος και στη μείωση του κόστους για να διατηρήσουν την κερδοφορία τους, ενώ ο ανταγωνισμός μπορεί να αυξηθεί.

Απόρριψη: Συχνά λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας, της αλλαγής των προτιμήσεων των καταναλωτών ή της εισαγωγής νεότερων και πιο καινοτόμων προϊόντων. Οι εταιρείες μπορεί να επιλέξουν να καταργήσουν ή να διακόψουν το προϊόν και να επικεντρωθούν σε νεότερες προσφορές.

Ο τελικός στόχος της LCM είναι η διασφάλιση της επιτυχίας του προϊόντος καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του με τη συνεχή παρακολούθηση και προσαρμογή των στρατηγικών, τον εντοπισμό ευκαιριών για καινοτομία και τη βελτίωση και την προσαρμογή στις αλλαγές της αγοράς.

ΔΕΙΤΕ: [What is Sustainable Design?: Understanding Design](#) - Πανεπιστήμιο της Αριζόνας

Οι συνιστώσες της κυκλικής οικονομίας

Για να επιτευχθεί ο μετασχηματισμός από ένα γραμμικό σύστημα σε ένα κυκλικό σύστημα με παράλληλη αξιοποίηση αυτών των πλεονεκτημάτων, η κυκλική οικονομία αφορά **πρακτικές και λύσεις** που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα στρατηγικών σε διάφορα στάδια της αλυσίδας αξίας:

- **Κλείσιμο βρόχων υλικού:** υποκατάσταση πρώτων υλών ή νέων προϊόντων με δευτερογενή υλικά και μεταχειρισμένα, επισκευασμένα ή ανακατασκευασμένα προϊόντα ή εξαρτήματα.
- **Επιβράδυνση της ροής των υλικών:** παράταση της διάρκειας ζωής των προϊόντων μέσω καλύτερου σχεδιασμού, συντήρησης και επισκευής.
- **Περιορισμός των ροών υλικών:** χρήση λιγότερων πόρων ανά προϊόν ή χρήση λιγότερων προϊόντων για την παροχή της ίδιας υπηρεσίας στην κοινωνία..

Η έλευση του **ψηφιακού μετασχηματισμού** παρέχει στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες μια μοναδική ευκαιρία να αντιμετωπίσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις. Η ψηφιοποίηση προσφέρει πολυάριθμα εργαλεία που μπορούν να ενισχύσουν τη λειτουργική αποδοτικότητα και να βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων αντιστάθμισης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με μηδενικό συντελεστή. Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν το **Διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT)**, την **τεχνητή νοημοσύνη (AI)** και την **ανάλυση μεγάλων δεδομένων (Big Data Analytics)**.

Με την αξιοποίηση αυτών των τεχνολογικών δυνατοτήτων, η παρακολούθηση των δεδομένων σε πραγματικό χρόνο μπορεί να βελτιώσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, να εντοπίσει τις αναποτελεσματικότητες και να υποστηρίξει στοχευμένες βελτιώσεις. Αξιοποιώντας τις ψηφιακές τεχνολογίες, οι επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της κυκλικής οικονομίας. Ωστόσο, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν προκλήσεις όπως τα ηλεκτρονικά απόβλητα και η κατανάλωση ενέργειας που συνδέεται με τις ψηφιακές τεχνολογίες, ώστε να διασφαλιστεί ένα πραγματικά κυκλικό μέλλον.

Τι μπορούν να κάνουν οι βιομηχανίες;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΟΔΑΣ

- Προτεραιότητα στο σχεδιασμό προϊόντων ένδυσης με στόχο την ανθεκτικότητα.
- Ανάπτυξη καινοτόμου τεχνολογίας ικανής να μετατρέπει τα παλιά ρούχα σε νέους τύπους ινών.
- Δημιουργία πλατφορμών που επιτρέπουν την ανταλλαγή ή την πώληση ειδών ένδυσης.
- Εισαγωγή προγραμμάτων επαναγοράς για την ενθάρρυνση της βιωσιμότητας και της υπεύθυνης κατανάλωσης.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

- Εφαρμογή προγραμμάτων ανακύκλωσης, μεταπώλησης και ανακαίνισης.
- Διερεύνηση επιλογών επαναχρησιμοποίησης εξαρτημάτων.
- Ανάπτυξη πλατφορμών για τον διαμοιρασμό ή τη μίσθωση πόρων.
- Εξασφάλιση τεχνολογικής συμβατότητας μεταξύ διαφορετικών συστημάτων και εξαρτημάτων.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

- Προγράμματα που συμβάλλουν στη μείωση της σπατάλης τροφίμων
- Ανακύκλωση και αξιοποίηση των υποπροϊόντων που παράγονται κατά την επεξεργασία τροφίμων, μετατρέποντάς τα σε νέα προϊόντα ή συστατικά
- Εξαγωγή αξίας από τα ρεύματα αποβλήτων, όπως η μετατροπή φλούδων φρούτων σε σνακ ή η χρήση χρησιμοποιημένων σπόρων από τη ζυθοποιία στην παραγωγή άλλων τροφίμων
- Πρακτικές αναγεννητικής γεωργίας που βελτιώνουν την υγεία του εδάφους και προάγουν τη βιοποικιλότητα
- Βιώσιμα, κομποστοποιήσιμα ή ανακυκλώσιμα υλικά συσκευασίας
- Βρώσιμες συσκευασίες ή συσκευασίες από γεωργικά απόβλητα
- Αναδιανομή των πλεοναζόντων τροφίμων
- Πλατφόρμες ή λογισμικό που επιτρέπουν στους καταναλωτές να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την προέλευση, τις μεθόδους παραγωγής και τη διαδρομή των τροφίμων τους

Τι μπορούν να κάνουν οι βιομηχανίες;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

- Επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση υγρών αποβλήτων για άρδευση, βιομηχανικές διεργασίες ή ψύξη
- Τεχνολογία για την εξαγωγή πολύτιμων θρεπτικών συστατικών (π.χ. φωσφόρου και αζώτου) από τα υγρά απόβλητα για χρήση ως λιπάσματα ή άλλη εφαρμογή
- Τεχνολογίες αφαλάτωσης που ελαχιστοποιούν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την κατανάλωση ενέργειας.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- Αρθρωτή κατασκευή και προκατασκευή για ευκολότερη αποσυναρμολόγηση και ανακατασκευή
- Ανακύκλωση δομικών υλικών, όπως σκυρόδεμα, χάλυβας και ξύλο
- Τρισδιάστατη εκτύπωση για επιτόπια κατασκευή με χρήση ανακυκλωμένων υλικών
- Εξασφάλιση τεχνολογικής συμβατότητας μεταξύ διαφορετικών συστημάτων και εξαρτημάτων.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ

- Πλατφόρμες που αυξάνουν τη διαφάνεια σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού για την ανίχνευση της προέλευσης και του κύκλου ζωής των προϊόντων.
- Τεχνολογίες όπως το blockchain για ασφαλή και διαφανή τεκμηρίωση των πληροφοριών των προϊόντων
- Πλατφόρμες που ανταλλάσσουν ανταλλακτικά και παρέχουν υποστήριξη για τη συντήρηση, αντί να προωθούν την κουλτούρα της μίας χρήσης
- Επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες, φιλικά προς το περιβάλλον υλικά και σχέδια συσκευασίας που διευκολύνουν την ανακύκλωση
- Βιώσιμες επιλογές και πρακτικές μεταφορές, όπως η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων και η βελτιστοποίηση του χώρου φορτίου

Τι είναι η κοινωνική επιχειρηματικότητα;

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα* είναι μια καινοτόμος δραστηριότητα που ασκείται από φορείς της κοινωνικής οικονομίας οι οποίοι επιστρέφουν οφέλη για την επίτευξη κοινωνικών στόχων.

Μια κοινωνική επιχείρηση είναι μια επιχείρηση:

- της οποίας πρωταρχικός στόχος είναι η επίτευξη κοινωνικού αντίκτυπου και όχι η δημιουργία κέρδους για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους,
- η οποία χρησιμοποιεί τα **πλεονάσματά** της κυρίως για την επίτευξη αυτών των κοινωνικών στόχων,
- η οποία διοικείται με τρόπο **υπεύθυνο, διαφανή** και **καινοτόμο**, ιδίως με τη συμμετοχή των εργαζομένων, των πελατών και των ενδιαφερόμενων μερών που επηρεάζονται από την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

ΓΙΑΤΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι νέοι είναι οι ιδανικοί υποψήφιοι για να γίνουν κοινωνικοί επιχειρηματίες, όχι μόνο επειδή έτσι μειώνεται η ανεργία των νέων, αλλά και επειδή τους εφοδιάζει με δεξιότητες και τους προετοιμάζει για το μέλλον.

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα των νέων μπορεί να δημιουργήσει έναν καλύτερο κόσμο για όλους, καθώς καλύπτει τις πιο επείγουσες ανάγκες με καινοτόμες λύσεις.

---

*Υπάρχει ένα εύρος διαφορετικών ορισμών, λόγω περιφερειακών διαφορών και τάσεων στις μελέτες. Εμείς μοιραστήκαμε τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που περιλαμβάνεται στην **"Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κοινωνικές επιχειρήσεις"**.

Τριπλή γραμμή βάσης

Η **τριπλή γραμμή βάσης (TBL)** είναι ένα πλαίσιο βιωσιμότητας που περιστρέφεται γύρω από τα τρία Π: **άνθρωποι (people)**, **πλανήτης (planet)** και **κέρδος (profit)**. Αυτό σημαίνει ότι οι οργανισμοί που υιοθετούν τα πλαίσια της τριπλής κατώτατης γραμμής αναφοράς (Triple Bottom Line) είναι υπόλογοι σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη όχι μόνο στους μετόχους.

Για παράδειγμα, ο ετήσιος απολογισμός μιας εταιρείας TBL θα πρέπει να περιλαμβάνει τρεις σε γενικές γραμμές ισότιμες ενότητες, οι οποίες θα παράγονται σύμφωνα με παρόμοια και υποχρεωτικά πρότυπα, θα ελέγχονται ανεξάρτητα και θα αποδίδουν την κατάλληλη κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική υπευθυνότητα του οργανισμού.

Ποια είναι τα 3 Ps;

ΚΕΡΔΟΣ: η οικονομική πτυχή της βιωσιμότητας. Ιδανικά, μια επιχείρηση θα επιτύχει οικονομική επιτυχία ενώ παράλληλα θα τηρεί κοινωνικά ηθικές και περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές. Ταυτόχρονα, τα κέρδη πρέπει να διατηρηθούν για να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και η οικονομική βιωσιμότητα.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ: ο κοινωνικός αντίκτυπος της βιωσιμότητας. Αυτό σημαίνει να δίνεται προσοχή στον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρηματικές πρακτικές επηρεάζουν τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι εργαζόμενοι και οι πελάτες, καθώς και τις κοινότητες στο σύνολό τους. Ιδανικά, μια επιχείρηση θα προάγει την κοινωνική ευημερία, θα αντιμετωπίζει κοινωνικά ζητήματα και θα βελτιώνει την ισότητα.

ΠΛΑΝΗΤΗΣ: Ο αντίκτυπος στο φυσικό περιβάλλον και τα οικολογικά συστήματα με στόχο τη μικρότερη δυνατή ζημιά. Μπορεί να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες όπως η αξιολόγηση του κύκλου ζωής των προϊόντων καθώς και μεγαλύτερες στρατηγικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Πώς να μετρήσετε τα 3 Ps

Η μέτρηση των 3Ps είναι δύσκολη, επειδή δεν έχουν κοινή μονάδα μέτρησης. Δεν υπάρχει καθολική τυποποιημένη μέθοδος για τον υπολογισμό της TBL, παρακάτω μπορείτε να βρείτε ορισμένες μεταβλητές:

Οικονομική

- Ποσό φόρων που καταβλήθηκε
- Αύξηση της απασχόλησης
- Συνολική αποτελεσματικότητα του εξοπλισμού
- Η μεγιστοποίηση του κέρδους μακροπρόθεσμα δεν απαιτεί απαραίτητα μεγιστοποίηση του κέρδους βραχυπρόθεσμα.

Κοινωνική

- Μέσος όρος ωρών κατάρτισης/εργαζόμενο
- Πρόνοια και διατήρηση της σταδιοδρομίας
- Φιλανθρωπικές συνεισφορές
- Ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό
- Παροχή ευέλικτων επιλογών εργασίας

Περιβαλλοντική

- Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου
- Χρήση ανακυκλωμένων υλικών
- Κατανάλωση νερού
- Ποσότητα αποβλήτων προς υγειονομική ταφή
- Διασφάλιση ότι τα προϊόντα είναι ασφαλή και υγιεινά για τους ανθρώπους και τον πλανήτη

Χαρακτηριστικά της κοινωνικής επιχειρηματικότητας:

ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες καθοδηγούνται από μια σαφή κοινωνική ή περιβαλλοντική αποστολή. Πρωταρχικός τους στόχος είναι να αντιμετωπίσουν μια συγκεκριμένη πρόκληση στην κοινωνία.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες αναπτύσσουν καινοτόμες λύσεις σε μακροχρόνια κοινωνικά ζητήματα. Επιδιώκουν να εισάγουν νέες ιδέες, προϊόντα ή υπηρεσίες που μπορούν να οδηγήσουν σε θετική αλλαγή.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

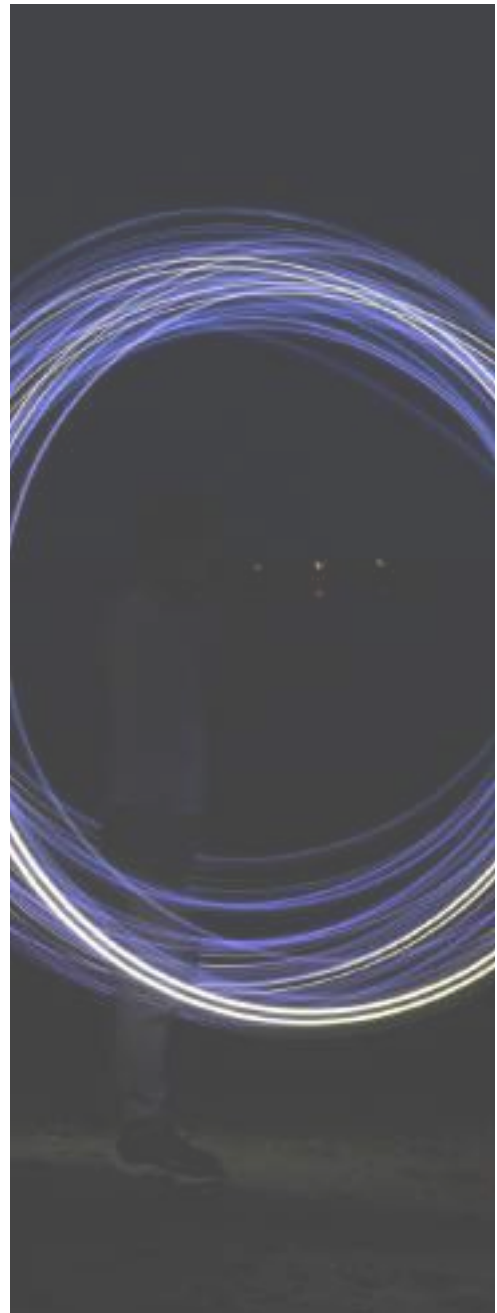
Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες στοχεύουν στη δημιουργία βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων που μπορούν να υποστηρίξουν τις κοινωνικές τους αποστολές μακροπρόθεσμα.

ΜΕΤΡΗΣΙΜΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες μετρούν τον αντίκτυπο των πρωτοβουλιών τους, εστιάζοντας στα αποτελέσματα για να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεών τους.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες συχνά συνεργάζονται με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη για να ενισχύσουν τον αντίκτυπο και τη βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών τους.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΩΣ ΕΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ. ΕΙΝΑΙ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ.

ΕΧΟΥΝ ΕΜΦΑΝΙΣΤΕΙ ΠΟΛΛΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ. ΕΔΩ, ΣΑΣ ΠΑΡΕΧΟΥΜΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΑΝΑΤΡΕΞΕΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ.

Ανθρωποκεντρικός σχεδιασμός ή σχεδιαστική σκέψη. Το κλειδί αυτής της μεθοδολογίας έγκειται στο να μαθαίνεις από τους ανθρώπους για τους οποίους σχεδιάζεις ή, το πιο σημαντικό, να σχεδιάζεις μαζί τους. Περιλαμβάνει ένα δρομολόγιο τριών φάσεων: Έμπνευση και Ιδεολογία για να αναπτυχθούν αργότερα νέες λύσεις για την υλοποίηση. Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τον ανθρωποκεντρικό σχεδιασμό σε έργα ανάπτυξης και εκπαίδευσης, μπορείτε να επισκεφθείτε το [IDEO.org](https://www.ideo.org).

Social Business Canvas. Η ανάπτυξη ενός παραδοσιακού επιχειρηματικού μοντέλου (business model canvas) είναι ένα βασικό εργαλείο κατά την έναρξη μιας επιχείρησης- ωστόσο, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε πώς δημιουργούμε αξία όχι μόνο

οικονομικά, αλλά και ως προς τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο της πρωτοβουλίας μας. Η [Economistas Sin Fronteras](https://www.economistas.sinfronteras.com) έχει προσαρμόσει αυτό το εργαλείο, ενσωματώνοντας βασικά ζητήματα που αφορούν την ισότητα, τη δημοκρατική διακυβέρνηση, τη συλλογική νοημοσύνη, τη συνεργασία και την οικολογία μέσω του Social Business Canvas.

Lean Startup: είναι μια [μεθοδολογία](#) για την ανάπτυξη προϊόντων ή επιχειρήσεων που περιλαμβάνει επικυρωμένη μάθηση, επιστημονικό πειραματισμό και επανάληψη για να ανακαλύψει αν οι προτεινόμενες λύσεις και τα μοντέλα είναι βιώσιμα. Η προσέγγιση εισήχθη από τον Eric Ries στο βιβλίο του "The Lean Startup".

Μη τυπικές δραστηριότητες

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Πρόκληση Canvas κυκλικής οικονομίας
2. Έλεγχος κύκλου ζωής
3. Υπολογισμός αποτυπώματος άνθρακα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1. Bingo Κοινωνικής επιχειρηματικότητας
2. Πρόκληση ισορροπίας TBL
3. Σταθμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Πρόκληση Canvas Κυκλικής Οικονομίας

ΣΤΟΧΟΣ: Διερεύνηση των δυνατοτήτων της ανακύκλωσης, κατανόηση της έννοιας και προώθηση μιας βαθύτερης σύνδεσης με βιώσιμες πρακτικές.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1,5-2 ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: ιδανικός αριθμός 20-30 συμμετέχοντες

ΗΛΙΚΙΑ: κατάλληλο για άτομα 16-30 ετών, αλλά προσαρμόσιμο για ευρύτερο κοινό

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ: Μέτριο

ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΦΟΡΜΑ: Ομαδική δραστηριότητα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΟΔΗΓΙΕΣ

Αυτή η δραστηριότητα αποσκοπεί στη διερεύνηση του θέματος "Τι είναι η κυκλική οικονομία" μέσω της δημιουργικότητας και της συνεργασίας.

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες των 4-5 ατόμων. Κάθε ομάδα έχει ένα τμήμα εργασίας με κενούς καμβάδες, υλικά ανακύκλωσης και υλικά ζωγραφικής. Το καθήκον κάθε ομάδας είναι να αναπαραστήσει οπτικά την ερμηνεία της για το "Τι είναι η κυκλική οικονομία" στους λευκούς καμβάδες.
  - Κάθε ομάδα πρέπει να ερευνήσει, να ανταλλάξει ιδέες, να σχεδιάσει και να αναπτύξει ένα συλλογικό όραμα της έννοιας μέσω έργων τέχνης.
- Αφού κάθε ομάδα ολοκληρώσει τον ανακυκλωμένο καμβά της, ακολουθεί περίπατος στην γκαλερί και συζήτηση. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τον ανακυκλωμένο καμβά της και διευκολύνει τη συζήτηση σχετικά με τις διαφορετικές ερμηνείες της έννοιας.

Πρόκληση Canvas Κυκλικής Οικονομίας

ΥΛΙΚΑ

- Κενοί καμβάδες (αν είναι από ανακυκλωμένο υλικό, καλύτερα)
- Υλικά ανακύκλωσης (π.χ. πεταμένα κουτιά, παλιά περιοδικά, αχρησιμοποίητα ή παλιά υφάσματα, καπάκια μπουκαλιών...)
- Είδη ζωγραφικής (πινέλα, χρώματα, σφουγγάρια, οδοντόβουρτσες...)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

- (1) Αναλογιστείτε τις προκλήσεις και τις χαρές της διαδικασίας ανακύκλωσης,
- (2) Συζητήστε τις σχέσεις μεταξύ των έργων τέχνης που δημιουργήθηκαν και των αρχών της κυκλικής οικονομίας,
- (3) Ενθαρρύνετε την ανταλλαγή απόψεων και συμπερασμάτων από την εμπειρία.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- (1) Πρακτική διερεύνηση των δυνατοτήτων ανακύκλωσης,
- (2) Κατανόηση της έννοιας και των αρχών της ανακύκλωσης,
- (3) Προώθηση μιας βαθύτερης σύνδεσης με βιώσιμες πρακτικές,
- (4) Ενίσχυση της δημιουργικότητας, της συνεργασίας και των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης.

Έλεγχος του κύκλου ζωής

ΣΤΟΧΟΣ: Εξερεύνηση της έννοιας της διαχείρισης του κύκλου ζωής, μέσω του να δοθεί έμφαση στη σημασία της στη διαδρομή ενός προϊόντος από τη δημιουργία μέχρι την απόσυρση.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1.5-2 ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: ιδανικά 20-30 συμμετέχοντες

ΗΛΙΚΙΑ: κατάλληλο για άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, προσαρμόσιμο για ευρύτερο κοινό

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ: Μέτριο

ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΦΟΡΜΑ: Ομαδική δραστηριότητα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΟΔΗΓΙΕΣ

Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει τη διαχείριση του κύκλου ζωής φανταστικών προϊόντων.

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε μικρές ομάδες και κάθε μία από αυτές διεξάγει έρευνα σχετικά με την έννοια της διαχείρισης του κύκλου ζωής.
- Κάθε ομάδα λαμβάνει ενημερωτικά δελτία για το πλασματικό της προϊόν*, στα οποία περιγράφονται τα χαρακτηριστικά του και οι πιθανές προκλήσεις.
- Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα φύλλο ακρόασης σχετικά με τα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής του προϊόντος (σχεδιασμός, παραγωγή, εμπορία και τέλος του κύκλου ζωής). Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην εξέταση ηθικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών παραγόντων σε κάθε απόφαση.
- Κάθε ομάδα διενεργεί τον έλεγχο του κύκλου ζωής του συγκεκριμένου προϊόντος της. Μετά τους ελέγχους, κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της, τις ιδέες της και τους καινοτόμους νέους τρόπους βελτίωσης της διαχείρισης του κύκλου ζωής του προϊόντος.

Έλεγχος του κύκλου ζωής

ΥΛΙΚΑ

- Φύλλα πληροφοριών σχετικά με τα πλασματικά προϊόντα (ένα ανά ομάδα) + Υποδείγματα φύλλων ακρόασης (διαθέσιμα στη σελίδα 55).
- Flip charts, ψηφιακές συσκευές ή πίνακες για την οπτικοποίηση και την καταγραφή των αποφάσεων από τις ομάδες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

(1) Συζητήστε τη διασύνδεση των αποφάσεων στα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής του προϊόντος,

(2) Διερευνήστε τις ηθικές και περιβαλλοντικές εκτιμήσεις κάθε ομάδας

(3) Δώστε έμφαση στις επιπτώσεις των στρατηγικών αποφάσεων στον πραγματικό κόσμο για την επιτυχία και τη βιωσιμότητα ενός προϊόντος.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(1) Πρακτικές γνώσεις για τη λήψη αποφάσεων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του προϊόντος,

(2) Βαθύτερη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την επιτυχία και τη βιωσιμότητα των προϊόντων,

(3) Ενισχυμένες δεξιότητες συνεργατικής επίλυσης προβλημάτων και στρατηγικής σκέψης σε απλουστευμένη και εύκολα αναπαραγωγίμη μορφή.

Υπολογισμός του αποτυπώματος άνθρακα

ΣΤΟΧΟΣ: Πρακτική μαθησιακή εμπειρία σχετικά με τον υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος και την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ατομικές και συλλογικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 - 1.5 ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: όλες οι μορφές, αλλά το βέλτιστο για περισσότερους από 15 συμμετέχοντες

ΗΛΙΚΙΑ: κατάλληλο για άτομα ηλικίας 16 ετών και άνω, προσαρμόσιμο για ευρύτερο κοινό

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ: Αρχάριοι/Μέτριο

ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΦΟΡΜΑ: Ομαδική δραστηριότητα, πρακτικός υπολογισμός και συζήτηση

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΟΔΗΓΙΕΣ

Αυτή η δραστηριότητα καλύπτει τον υπολογισμό του ανθρακικού μας αποτυπώματος και ακολουθεί συζήτηση.

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες για να εργαστούν συνεργατικά. Ερευνούν την έννοια του "αποτυπώματος άνθρακα" και την κατανοούν πριν ξεκινήσουν τον υπολογισμό.
- Στο πλαίσιο των ομάδων, κάθε συμμετέχων υπολογίζει το αποτύπωμα άνθρακα μέσω του υπολογιστή αποτυπώματος άνθρακα του ΟΗΕ.
- Μετά τη δοκιμή, κάθε ομάδα θα υπολογίσει το μέσο όρο των εκπομπών της σε όρους CO₂.
- Κάθε ομάδα αναστοχάζεται σχετικά με τον μέσο όρο της, τα κοινά σημεία κάθε συμμετέχοντα και τους τρόπους μείωσης των εκπομπών.
- Τέλος, οι ομάδες θα επανέλθουν σε μια γενική συζήτηση και θα μιλήσουν σχετικά με το μέσο αριθμό των εκπομπών τους και τις πρακτικές προτάσεις τους για τη μείωσή αυτών.

Υπολογισμός του αποτυπώματος άνθρακα

ΥΛΙΚΑ

- Υπολογιστής αποτυπώματος άνθρακα του ΟΗΕ. [Πληροφορίες διαθέσιμες στη σελίδα 59](#)
- Συσκευές με δυνατότητα πρόσβασης στο Διαδίκτυο (smartphones, tablets ή φορητοί υπολογιστές)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

- (1) Συζητήστε γύρω από τη σημασία των ατομικών αποτυπωμάτων άνθρακα και τη συμβολή τους στην κλιματική αλλαγή,
- (2) Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τυχόν αλλαγές στον τρόπο ζωής τις οποίες θα εξέταζαν με βάση τα αποτελέσματα,
- (3) Δώστε έμφαση στο συλλογικό αντίκτυπο των ατομικών δράσεων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- (1) Αυξημένη ευαισθητοποίηση σχετικά με το προσωπικό αποτύπωμα άνθρακα,
- (2) Κατανόηση των παραγόντων που συμβάλλουν στο ατομικό αποτύπωμα άνθρακα,
- (3) Προβληματισμός σχετικά με πιθανές αλλαγές στον τρόπο ζωής για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα.

Bingo Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

ΣΤΟΧΟΣ: Εμπλέξτε τους συμμετέχοντες σε ένα απλό και ευχάριστο παιχνίδι που εισάγει βασικές έννοιες της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 - 2 ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: 5-20 συμμετέχοντες

ΗΛΙΚΙΑ: κατάλληλο για άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, προσαρμόσιμο για ευρύτερο κοινό

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ: Χαμηλό

ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΦΟΡΜΑ: Διαδραστικό, ομαδική δραστηριότητα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΟΔΗΓΙΕΣ

Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει τις διάφορες δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

- Προετοιμασία κάρτας Bingo: Κατασκευάστε κάρτες bingo, όπου κάθε τετράγωνο χαρακτηρίζει ένα είδος δραστηριότητας κοινωνικής επιχειρηματικότητας, όπως μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, συνεταιρισμοί, κοινοτικές οργανώσεις και άλλα. Διανείμετε τις κάρτες στους συμμετέχοντες.
- Επεξήγηση όρου: Εξηγήστε εν συντομία κάθε δραστηριότητα κοινωνικής επιχειρηματικότητας που παρουσιάζεται στις κάρτες bingo, διασφαλίζοντας ότι όλοι κατανοούν τις βασικές έννοιες.
- Το παιχνίδι αρχίζει: Αντί για την παραδοσιακή κλήση αριθμών bingo, δώστε περιγραφές των δραστηριοτήτων κοινωνικής επιχειρηματικότητας στις κάρτες bingo. Οι συμμετέχοντες σημειώνουν την αντίστοιχη δραστηριότητα εάν ταιριάζει με την περιγραφή που δόθηκε. Όπως και στο κανονικό bingo, κερδίζει ο παίκτης που θα διαγράψει ή θα σημειώσει πρώτος όλους τους όρους στην κάρτα του bingo.

Bingo Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

ΥΛΙΚΑ

- Για τις κάρτες bingo, χαρτί ή χαρτόνι και σκεύη γραφής (Τα πρότυπα διατίθενται στη σελίδα 62).
- Για το παιχνίδι bingo, ένα κουτί ή δοχείο για να συγκεντρώσετε όλες τις δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας που αναφέρονται στις κάρτες bingo.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

(1) Σκεφτείτε τη σημασία της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και τον πιθανό αντίκτυπό της, ιδίως όσον αφορά την έμπνευση νέων ιδεών ή προοπτικών

(2) Συγκρίνετε την κοινωνική επιχειρηματικότητα με τα παραδοσιακά επιχειρηματικά μοντέλα, τονίζοντας τη μοναδική της προσέγγιση και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(1) Εξοικείωση με ποικίλες δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε μια ελκυστική μορφή bingo,

(2) Βελτίωση της κατανόησης των αρχών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω διαδραστικών περιγραφών,

(3) Ενθάρρυνση του προβληματισμού σχετικά με τους ρόλους και τις εφαρμογές της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε πραγματικές συνθήκες.

ΜΙΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΙΔΕΑ

Μια άλλη επιλογή είναι να υπάρχουν κάρτες bingo με βιώσιμες συνήθειες, όπως η κομποστοποίηση, η μαζική αγορά τροφίμων κ.λπ. και οι συμμετέχοντες να πρέπει να μετακινούνται για να βρουν άτομα που τις εφαρμόζουν στην καθημερινή τους ζωή.

Πρόκληση ισορροπίας TBL

ΣΤΟΧΟΣ: Οι συμμετέχοντες εξασκούνται στην εξισορρόπηση των τριών Π της τριπλής κατώτατης γραμμής αναφοράς (TBL): Άνθρωποι, Πλανήτης και Κέρδος. Οι παίκτες μαθαίνουν πώς οι επιχειρήσεις μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις που ωφελούν την κοινωνία, το περιβάλλον και την οικονομική τους γραμμή.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 30 με 60 λεπτά

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: 5-20 συμμετέχοντες

ΗΛΙΚΙΑ: κατάλληλο για άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, προσαρμόσιμο για ευρύτερο κοινό

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ: Χαμηλό

ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΦΟΡΜΑ: Διαδραστικό, ομαδική δραστηριότητα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΟΔΗΓΙΕΣ

Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει την προσέγγιση της τριπλής κατώτατης γραμμής αναφοράς.

- Παρουσιάστε στην ομάδα ένα σενάριο, όπως μια επιχείρηση που σκέφτεται να επενδύσει στην εκπαίδευση των εργαζομένων, να εφαρμόσει μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας ή να λανσάρει μια νέα σειρά προϊόντων.
- Εξηγήστε ότι οι συμμετέχοντες πρέπει να εξετάσουν πώς η απόφαση θα επηρεάσει τους Άνθρώπους, τον Πλανήτη και το Κέρδος.
- Σε ομάδες, οι συμμετέχοντες υπολογίζουν τις πιθανές επιπτώσεις του σεναρίου στους ανθρώπους, τον πλανήτη και το κέρδος.
- Για παράδειγμα, εάν το σενάριο περιλαμβάνει επενδύσεις στην εκπαίδευση των εργαζομένων:
  - Άνθρωποι: Υπολογίστε τη δυνητική αύξηση της ικανοποίησης ή της παραγωγικότητας των εργαζομένων.
  - Πλανήτης: Εξετάστε τυχόν περιβαλλοντικά οφέλη, όπως η μειωμένη κατανάλωση ενέργειας ή τα απόβλητα.
  - Κέρδος: Υπολογίστε τον αντίκτυπο στο κόστος και τις πιθανές αποδόσεις της επένδυσης.

Πρόκληση ισορροπίας TBL

ΥΛΙΚΑ

- Κάρτες σεναρίων που περιγράφουν απλές επιχειρηματικές καταστάσεις. [Ένα παράδειγμα βρίσκεται στη σελίδα 65.](#)
- Στυλό και χαρτί για υπολογισμούς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

(1) Σκεφτείτε τη διασύνδεση των αποφάσεων στα διάφορα στάδια του επιχειρηματικού σεναρίου,

(2) Αναλύστε τις ηθικές και περιβαλλοντικές εκτιμήσεις που έκανε κάθε συμμετέχων ή ομάδα κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού,

(3) Δώστε έμφαση στις επιπτώσεις των στρατηγικών αποφάσεων στον πραγματικό κόσμο στην κερδοφορία και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(1) Κατανόηση πώς οι αποφάσεις στις επιχειρήσεις μπορούν να επηρεάσουν τους ανθρώπους, τον πλανήτη και το κέρδος,

(2) Ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων υπολογισμού για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των επιχειρηματικών αποφάσεων στη βιωσιμότητα

(3) Προώθηση της συζήτησης και της κριτικής σκέψης σχετικά με τη σημασία της εξισορρόπησης των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών παραγόντων για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία.

Σταθμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας

ΣΤΟΧΟΣ: Οι συμμετέχοντες εναλλάσσονται σε διαφορετικές σταθμούς πρόκλησης για να μάθουν και να επιδείξουν τα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ενώ παράλληλα διασυνδέουν τις ιδέες τους σε ένα ολοκληρωμένο έργο.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1.5-2 ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: ιδανικά 20-30 συμμετέχοντες

ΗΛΙΚΙΑ: κατάλληλο για άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, προσαρμόσιμο για ευρύτερο κοινό

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ: Μέτριο

ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΦΟΡΜΑ: Διαδραστικό, ομαδική δραστηριότητα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΟΔΗΓΙΕΣ

- Οι συμμετέχοντες οργανώνονται σε 5 ομάδες.
- Δημιουργήστε πέντε σταθμούς πρόκλησης, καθένας από τους οποίους αντιπροσωπεύει ένα χαρακτηριστικό της κοινωνικής επιχειρηματικότητας: αποστολή, καινοτόμες λύσεις, βιωσιμότητα, μετρήσιμος αντίκτυπος και συνεργασία.
- Οι ομάδες εναλλάσσονται στους σταθμούς πρόκλησης, περνώντας ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα σε κάθε σταθμό πριν μεταβούν στην επόμενο.
- Σε κάθε σταθμό, οι ομάδες πρέπει να ολοκληρώσουν μια εργασία που σχετίζεται με το χαρακτηριστικό που τους έχει ανατεθεί, διασφαλίζοντας ότι οι ιδέες τους συνδέονται μεταξύ τους. π.χ:
  - Με γνώμονα την αποστολή: Γράψτε μια δήλωση αποστολής για μια κοινωνική επιχείρηση, περιγράφοντας τη συγκεκριμένη πρόκληση που στοχεύει να αντιμετωπίσει.
  - Καινοτόμες λύσεις: Καταιγισμός καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου κοινωνικού προβλήματος που προσδιορίζεται στη δήλωση αποστολής τους κ.λπ.

Σταθμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας

ΥΛΙΚΑ

- Στυλό μαρκαδόρων
- Χαρτί
- Χρονοδιακόπτης
- Πινακίδες σταθμών που υποδεικνύουν το θέμα της πρόκλησης. [Οδηγίες για τους σταθμούς μπορείτε να βρείτε στη σελίδα 67.](#)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

- (1) Συζητήστε πώς οι εργασίες σε κάθε σταθμό συνέβαλαν στην ανάπτυξη του έργου και πώς ενσωματώθηκαν οι ιδέες
- (2) Επιτρέψτε στις ομάδες να παρουσιάσουν το έργο τους, συζητώντας τα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- (3) Αναλογιστείτε τα επιτευχθέντα μαθησιακά αποτελέσματα και συζητήστε τις μελλοντικές εφαρμογές της εμπειρίας.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- (1) Καλλιέργεια πρακτικής εμπειρίας στην εφαρμογή των βασικών χαρακτηριστικών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσα από πρακτικούς σταθμούς προκλήσεων,
- (2) Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας και συνεργασίας, κατά τη διάρκεια της από κοινού εργασίας για την ολοκλήρωση των προκλήσεων,
- (3) Εμβάθυνση στην κατανόηση των αρχών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσα από τη συμμετοχή σε δραστηριότητες επίλυσης πραγματικών προβλημάτων.

Συμβουλές & τεχνάσματα από εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας

Στο πλαίσιο του έργου **Young Changemakers for Circular Local Economy (You-Cycle)**, βρέθηκαν μαζί εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας από τις χώρες της κοινοπραξίας σε μια διεθνή εκπαίδευση στην Κλουζ-Ναπόκα (Ρουμανία).

Μοιράστηκαν μερικές από τις γνώσεις τους μέσα από την εμπειρία τους στην εργασία με νέους ανθρώπους, όπως καταγράφονται παρακάτω:

- “Καταργήστε την αντίληψη ότι οι μεγαλύτεροι σε ηλικία άνθρωποι έχουν περισσότερες γνώσεις από τους νεότερους, όλοι μπορούν να “φέρουν πράγματα στο τραπέζι”.”
- “Αν είναι δυνατόν, κάντε διαγενεακά εργαστήρια, γιατί είναι μια ευκαιρία να κατανοήσουμε καλύτερα ο ένας τον άλλον, να αποδεχτούμε τις διαφορές. Η ζωή είναι διαγενεακή.”
- “Εμπιστευτείτε την ικανότητά των νέων να λύνουν τα πράγματα και να κατανοούν τη διαδικασία.”
- “Προσπαθήστε να δημιουργήσετε μια σύνδεση με τους χώρους όπου λαμβάνουν χώρα οι δραστηριότητες, ώστε να υπάρχει επίσης η διάθεση να τους φροντίσετε.”
- “Αφήστε τους χώρο για να μιλήσουν, προσπαθήστε να μην δίνετε πολλές οδηγίες.”
- “Πηγαίνετε μαζί μια βόλτα, φτιάξτε ένα μικρό κουίζ για τη γειτονιά, ρωτήστε τους για το τι τους αρέσει και τι όχι και καταγράψτε αυτά τα πράγματα. Δείτε το διεθνές κίνημα “Οι περίπατοι της Τζέιν”.”
- “Μάθετε για τα χόμπι τους και για το τι είναι “στη μόδα” αυτή τη στιγμή. Πριν ξεκινήσετε, μιλήστε για αυτά τα πράγματα προκειμένου να συνδεθείτε και, στη συνέχεια, προχωρήστε σε αυτό που σας φέρνει κοντά.”

Περιπτώσεις έμπνευσης

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι **καλές πρακτικές** που συλλέχθηκαν από τη χώρα κάθε οργανισμού (Βέλγιο, Ελλάδα, Ρουμανία, Ισπανία και Τουρκία).

Αρχικά, **επισημαίνονται πέντε περιπτώσεις** και στη συνέχεια, **ένας εκτενής κατάλογος πρωτοβουλιών** στις κατηγορίες

- Προγράμματα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης,
- Εμπλοκή της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων
- Πολιτικές και ρυθμιστικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση
- Καλές πρακτικές έργων Erasmus+

Περιπτώσεις έμπνευσης

Διαδικτυακό Σχολείο Νέων της Πράσινης και Κυκλικής Οικονομίας της Extremadura

WWW.EJESEC.ORG

**EXTREMADURA
(ΙΣΠΑΝΙΑ)**

ESCUELA JOVENI
ECONOMÍA SOCIAL Y CIRCULAR
EXTREMADURA

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Το Σχολείο Νεολαίας της Κοινωνικής Οικονομίας και Κυκλικής Οικονομίας της Extremadura είναι το πρώτο εικονικό σχολείο στην Extremadura (Ισπανία) που ξεκίνησε ως ένα δωρεάν μαζικό ανοικτό διαδικτυακό μάθημα (MOOC). Η εκπαίδευση αποτελείται από δώδεκα διαδικτυακά σεμινάρια διάρκειας 50 ωρών με περιεχόμενο σχετικά με τους συνεταιρισμούς νέων, τις εργασιακές κοινωνίες, τις ενώσεις και τα ιδρύματα, την κοινωνική επιχειρηματικότητα και την εναλλακτική χρηματοδότηση.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Απευθύνεται στους νέους της Extremadura -μια από τις περιφέρειες με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ισπανία- καθώς και σε ιδιώτες, εταιρείες ή φορείς που ενδιαφέρονται να υλοποιήσουν έργα κοινωνικής οικονομίας και κυκλικής οικονομίας, των οποίων οι αποδέκτες είναι νέοι.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ;

Έχει ως γνώμονα τις αρχές της Αειφορίας, της Ανοχής, της Ηθικής, της Στενότητας και της Συνεργασίας.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΑΝ;

337 νέοι έχουν παρακολουθήσει ένα από τα πέντε MOOC που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα: "Κοινωνική, κυκλική οικονομία και μηδενικά απόβλητα", "Επιχειρηματικότητα στην κοινωνική οικονομία: Πώς να δημιουργήσετε κοινωνικά οικοσυστήματα", "Επιχειρηματικότητα στην κοινωνική οικονομία: 4.0 και η νεολαία", "Επιχειρηματικότητα στην Κοινωνική Οικονομία: Εργασιακές εταιρείες και άλλες νομικές μορφές", "Ενεργειακές κοινότητες σε συνεταιριστικό καθεστώς".

Εμπνευσμένες περιπτώσεις

CLOSE THE LOOP (Ένας οδηγός για μια κυκλική βιομηχανία μόδας)

WWW.CLOSE-THE-LOOP.BE/EN

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ (ΒΕΛΓΙΟ)

CLOSE THE LOOP
A GUIDE TOWARDS A CIRCULAR FASHION INDUSTRY

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Το Close The Loop είναι ένας οδηγός για μια κυκλική βιομηχανία μόδας. Η Flanders DC* και η Circular Flanders* καθοδηγούν το ευρύ κοινό στις αρχές ενός βιώσιμου τρόπου εργασίας. Αυτοί οι δύο φλαμανδικοί οργανισμοί στο Βέλγιο ανέπτυξαν ένα εργαλείο για να καθοδηγήσουν τους επιχειρηματίες της μόδας μέσω των βασικών αρχών της κυκλικής οικονομίας. Το εργαλείο αυτό προσφέρει επίσης μια βάση δεδομένων με περίπου 350 μελέτες περιπτώσεων και πολλές πρακτικές συμβουλές που παραπέμπουν σε υπάρχουσες πλατφόρμες και έρευνες.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Η πρωτοβουλία Close The Loop απευθύνεται σε επιχειρηματίες της μόδας, ωθώντας τους να έχουν την ευκαιρία να κάνουν τη διαφορά και να επηρεάσουν τον κύκλο ζωής ενός ενδύματος.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΠΟΥ ΚΡΥΒΟΝΤΑΙ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ;

Για να επιταχυνθεί η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, το Close The Loop ενθαρρύνει τις εταιρείες και άλλους φορείς να υιοθετήσουν διάφορες στρατηγικές και να αναλάβουν δράση.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΕ;

Ανέπτυξαν πέντε ανοικτές στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν για να συμβάλουν στην κυκλική βιομηχανία μόδας. Αυτός ο οδηγός ενθαρρύνει τους επιχειρηματίες να επιλέξουν μερικές στρατηγικές που είναι εφαρμόσιμες για αυτούς.

Εμπνευσμένες Περιπτώσεις

Crafting the Future Design. Fashion. Crafts

[WEBSITE](#)

ONASSIS

ΑΘΗΝΑ (ΕΛΛΑΔΑ)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Αυτή η διήμερη εκδήλωση στοχεύει να αξιοποιήσει την εμπειρία του Crafting the Future και να προχωρήσει το πρόγραμμα ένα βήμα παραπέρα, εστιάζοντας στην οικοδόμηση διασυνδέσεων και ισχυρότερων δεσμών μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών της βιομηχανίας της μόδας, του σχεδιασμού και της χειροτεχνίας με σκοπό τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου και ηθικού οικοσυστήματος.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Μέσω εργαστηρίων παρέχουν πολύτιμη τεχνογνωσία σε ανερχόμενους και καθιερωμένους σχεδιαστές, φορείς χάραξης πολιτικής και επιχειρήσεις στον κλάδο του σχεδιασμού και της μόδας.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ;

Η εκδήλωση αυτή θα χρησιμοποιήσει την κυκλικότητα ως εργαλείο για να διασυνδέσει τα δυνατά σημεία κάθε ομάδας ενδιαφερομένων, να δημιουργήσει ένα μέλλον με ενισχυμένο κυκλικό σχεδιασμό και να διερευνήσει πώς ο κυκλικός σχεδιασμός μπορεί να εφαρμοστεί στη μόδα, το σχεδιασμό και τις νέες επιχειρήσεις, καθώς και στη συμπεριφορά των καταναλωτών.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΕ;

Στόχος της εκδήλωσης είναι να διερευνήσει τον αιεφόρο σχεδιασμό, την καινοτομία και τα νέα υλικά, εξετάζοντας νέες κατευθύνσεις για τα φυσικά, συνθετικά και μικτά υλικά- να εξετάσει πώς το αρχαιακό υλικό μπορεί να μας βοηθήσει να οραματιστούμε το μέλλον εξετάζοντας προσεκτικά το παρελθόν.

Εμπνευσμένες περιπτώσεις

Better Association

WWW.MAIBINE.EU/REDU

IASI (ΡΟΥΜΑΝΙΑ)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Η REDU είναι η πρώτη κοινωνική επιχείρηση της Ρουμανίας, η οποία επαναχρησιμοποιεί απόβλητα υφασμάτων προ και μετά την κατανάλωση για τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων. Επιπλέον, είναι η πρωτοποριακή πρωτοβουλία στο Iasi που συλλέγει και επαναχρησιμοποιεί παλιά υλικά από την τοπική κοινότητα.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Η Better Association, μια έμπειρη περιβαλλοντική ΜΚΟ, ηγείται ενός έργου για την καθιέρωση μιας κυκλικής οικονομίας με τη μείωση των κλωστοϋφαντουργικών αποβλήτων και τη μετατροπή τους σε προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον. Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στη μετατόπιση της αντίληψης της μόδας από παρορμητικές σε συνειδητές επιλογές για την κοινωνία.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ;

Η Better Association οραματίζεται έναν κόσμο που θα διέπεται από ηθικούς κανόνες, οικολογική βιωσιμότητα και κοινωνική δικαιοσύνη. Αποστολή τους είναι η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στην τοπική κοινωνία.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΕ;

Δημιουργήθηκαν 8 θέσεις εργασίας στο σχεδιασμό, την ραπτική και την προώθηση της δραστηριότητας κοινωνικής επιχείρησης. Συλλέχθηκαν περίπου 4950 KG μετακαταναλωτικών υφασμάτων αποβλήτων από 10 σημεία στο Iasi και περίπου 450 KG προκαταναλωτικών αποβλήτων από εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας.

Εμπνευσμένες Περιπτώσεις

Σπουδές Γενικής Εκπαίδευσης και Εκπαίδευση του Εκπαιδευτή

[WEBSITE](#)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
(ΤΟΥΡΚΙΑ)

Istanbul Üniversitesi

Döngüsel Ekonomi Birimi

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Οι Σπουδές Γενικής Εκπαίδευσης και η Εκπαίδευση Εκπαιδευτών του Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης εστιάζουν στη διδασκαλία των αρχών της κυκλικής οικονομίας στους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι στη συνέχεια εκπαιδεύουν τους μαθητές. Συνδυάζει προσωπικές και διαδικτυακές μεθόδους για ευρεία εμβέλεια.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές από την προσχολική ηλικία έως το πανεπιστήμιο στην Κωνσταντινούπολη και όχι μόνο, χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία για μάθηση από απόσταση.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ;

Με γνώμονα τη βιωσιμότητα και την καινοτομία, το πρόγραμμα στοχεύει στη διάδοση της γνώσης της κυκλικής οικονομίας για τη λήψη μελλοντικών βιώσιμων αποφάσεων.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΕ;

Το κύριο επίτευγμά του είναι η δημιουργία ενός προγράμματος σπουδών για την κυκλική οικονομία, με σημαντικό αντίκτυπο στην ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των μαθητών.

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Zero waste certified municipalities (EU)

[Website](#)

Campaign "Packaging, don't let yourself get wrapped up" (Aragón, Spain)

[Campaign](#)

Campaign #IllegalPlastic (Greenpeace Spain)

[Illegal Plastic](#)

Sustainability school (Pamplona, Spain)

[Sustainability school](#)

Innoviris Brussels (Belgium)

[Innoviris](#)

Propreté Brussels (Belgium)

[Website](#)

Shifting economy Brussels (Belgium)

[Website](#)

Be Circular, Be Brussels (Belgium)

[Website](#)

PlastiCircle (Romania)

[Website](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Four seasons, Stavros Niarchos Foundation Cultural Center (Greece)

[Patari Project](#)

Circular culture - British Council (Greece)

[Website](#)

Fabric Republic (Greece)

[Website](#)

Exhibition 'Open technologies in public spaces: circular economy' (Greece)

[Exhibition](#)

Graw Mat (Greece)

[Website](#)

Circular economy unit - Istanbul University (Türkiye)

[Circular economy unit](#)

Habitat Derneği (Türkiye)

[Habitat Derneği](#)

Döngüsel Ekonomi Platformu (Türkiye)

[Platform](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Sustainability Academy (Türkiye)

[Sustainability_Academy](#).

Best for energy (Türkiye)

[Website](#)

Academia pentru Economie Circulară (Romania)

[Academia](#)

Ambasada Sustenabilității (Romania)

[Website](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Gravity wave (Spain)

[Gravity_wave](#)

Sea2See (Spain)

[Sea2See](#)

Posada del Agua hotel (Spain)

[Posada del Agua](#)

Ecologing (Spain)

[Ecologing](#)

Espigoladors (Spain)

[Espigoladors](#)

PCP Clothing (Greece)

[PCP_Clothing](#)

RECYCOM (Greece)

[RECYCOM](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Schneider Electric (Greece)

[Schneider Electric](#)

TITAN Greece

[TITAN Greece](#)

PolyGreen (Greece)

[PolyGreen](#)

Whole Surplus -Fazla Gıda (Turkiye)

[Fazla Gıda](#)

Hagelson (Turkiye)

[Hagelson](#)

Arkim (Turkiye)

[Arkim](#)

Evreka (Turkiye)

[Evreka](#)

Tosyalı Holding, Harsco Corporation (Turkiye)

[Tosyalı](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Bioflux (Belgium)

[Bioflux](#)

Xylergi (Belgium)

[Xylergy](#)

Hub Brussels Circlemade (Belgium)

[Hub Brussels Circlemade](#)

BC Materials (Belgium)

[BC Materials](#)

Lana Terma (Romania)

[Landa Terma](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Environmental Education Action Plan for Sustainability (Spain)
[Ministry for the ecological transition and the demographic challenge](#)

Circular economic actions (Spain)
[Vitoria City Council](#)

The Circular Strategic Agenda of Circular Flanders (Belgium)
[Minister of Climate, the Environment, Sustainable Development and Green Deal](#)
[+ European Environment Agency](#)

Regional strategy dedicated to the Circular Economy by Circular Wallonia
[Minister of Climate, the Environment, Sustainable Development and Green Deal](#)

Raising awareness about global issues (Greece)
[Ministry of Education and Religious Affairs](#)

Don't drop (Greece)
[Ministry of Environment & Energy](#)

Sustainable Development Goals (Romania)
[Romania's SUSTAINABLE DEVELOPMENT Strategy 2030](#)

Environment and Zero Waste Awareness Training and Climate Change Awareness Training (Turkiye)
[Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change](#)

Climate Change Action Plan (Turkiye)
[Ministry of National Education](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS+

Starting Up Young Social Entrepreneurship

[Suyse](#)

Circular start

[Circular start](#)

Building bridges for circular economy by fostering youth entrepreneurship

[Bridges CE](#)

Rethinking pedagogical approaches and digital tools to teach circular economy: to teach is to learn twice

[Di-To](#)

Social Keys for social entrepreneurship

[Social Keys for social entrepreneurship](#)

Developing social entrepreneurship competencies of migrants and refugees through simulation training in recycle and reuse

[Developing social entrepreneurship competencies of migrants and refugees through simulation training in recycle and reuse](#)

Περισσότερες εμπνευσμένες περιπτώσεις

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS+

Integration of Sustainable Design and Circular Economy Concepts in Civil Engineering Curricula

[Sustain-CE](#)

Building Virtual Learning Platform for Environmentally-Friendly Digital Transformation Management

[Digi-VIP](#)

CIRCULAR ECONOMY-SUMMER SCHOOL

[Website](#)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ελπίζουμε ότι η συλλογική εργασία για τη δημιουργία αυτού του οδηγού συνέβαλε στην αποσαφήνιση των βασικών εννοιών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της κυκλικής οικονομίας και του τρόπου με τον οποίο συνδέονται.

Ακριβώς όπως η κοινωνική επιχειρηματικότητα είναι ένας τρόπος για την αντιμετώπιση των τοπικών περιβαλλοντικών προβλημάτων, την παροχή ευκαιρίας απασχόλησης για τους νέους σε ευπαθείς ομάδες και την προώθηση της ενεργού συμμετοχής τους στα κοινά, για την προώθηση αυτού του μοντέλου απαιτείται η συνεργασία όλων των φορέων που εργάζονται με τους νέους.

Πώς μπορούμε να προωθήσουμε πρωτοβουλίες, πράσινης κοινωνικής επιχειρηματικότητας που να συμπεριλαμβάνουν τους νέους;

Πρώτα απ' όλα, πρέπει να είμαστε σε θέση να μεταδώσουμε το μήνυμα ότι η κυκλική οικονομία υπερβαίνει κατά πολύ την επεξεργασία των αποβλήτων, δίνοντας την ευκαιρία στους νέους να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη δημιουργίας προϊόντων και υπηρεσιών με μια κυκλική και όχι γραμμική προσέγγιση.

Η εκπαίδευση σχετικά με την κυκλική οικονομία σημαίνει επίσης ότι πρέπει να δώσουμε στους νέους τη δυνατότητα να μιλήσουν σε συζητήσεις μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών που μπορούν να την καταστήσουν δυνατή, όπως οι κυβερνήσεις, οι επιχειρήσεις, ο ακαδημαϊκός κόσμος και η κοινωνία των πολιτών.

Από την άλλη πλευρά, εμείς, ως εργαζόμενοι στη νεολαία, δάσκαλοι ή σύμβουλοι, πρέπει να πιστεύουμε στην κοινωνική επιχειρηματικότητα ως μια βιώσιμη επιλογή για να προσφέρουμε στους νέους νέες δεξιότητες, να δώσουμε ποιοτική απασχόληση και να δημιουργήσουμε έναν καλύτερο κόσμο για όλους.

Συνδυάζοντας αυτές τις δύο έννοιες, μπορούμε να δείξουμε στους νέους μια νέα λογική που μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους τύπους βιομηχανιών, και η οποία μάλιστα ήδη λαμβάνει χώρα σε πολλά μέρη του κόσμου.

Η λογική της κοινωνικής επιχειρηματικότητας διαφέρει από τη συμβατική, καθώς περιλαμβάνει τη μέτρηση του τριπλού αντίκτυπου, την καινοτομία, το άνοιγμα και τη συνεργατική εργασία ως θεμελιώδεις πυλώνες για την επίλυση των προκλήσεων που εντοπίζονται στις τοπικές κοινότητες.

Αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στις προτεινόμενες εμπνευσμένες περιπτώσεις, στους τομείς της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων, αλλά και στα εκπαιδευτικά προγράμματα, στις πολιτικές και κανονιστικές προσεγγίσεις και στις βέλτιστες πρακτικές των έργων Erasmus+.

Η μη τυπική εκπαίδευση έχει μεγάλο μετασχηματιστικό δυναμικό, καθώς ανταποκρίνεται στις τρέχουσες προκλήσεις και μπορεί να επηρεάσει τους συμμετέχοντες συναισθηματικά, γνωστικά και κοινωνικά, καθώς και να επηρεάσει θετικά τις επαγγελματικές τους φιλοδοξίες. Οι προτεινόμενες δραστηριότητες μπορούν να διεξαχθούν με απλά υλικά και σε διαφορετικούς χώρους.

Πιστεύουμε ακράδαντα στην ικανότητα των νέων να δημιουργήσουν ένα θετικό περιβάλλον και να επιτύχουν κοινωνικό αντίκτυπο, ελπίζουμε ο οδηγός αυτός να είναι χρήσιμος για όσους τους συνοδεύουν.

Παραρτήματα

ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

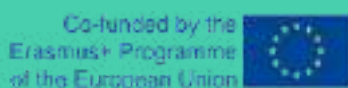
1. Έλεγχος κύκλου ζωής
2. Υπολογισμός αποτυπώματος άνθρακα
3. Κοινωνική επιχειρηματικότητα Bingo
4. Πρόκληση ισορροπίας TBL
5. Σταθμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Έλεγχος του κύκλου ζωής

**ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

YOU CYCLE:
Young Changemakers for Circular Local Economy

Ενημερωτικό δελτίο "Φανταστικό προϊόν"

Όνομασία του προϊόντος .....

- Εισαγωγή

- Χαρακτηριστικά προϊόντος

1. Σχέδιο:

- a.
- b.

2. Παραγωγή:

- a.
- b.

3. Μάρκετινγκ:

- a.
- b.

4. Τέλος της ζωής:

- a.
- b.

- Πιθανές προκλήσεις

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Οδηγός ερωτήσεων που πρέπει να ακολουθηθούν κατά το σχεδιασμό του προϊόντος

- **Στάδιο σχεδιασμού**

- Πώς συμβάλλει ο σχεδιασμός του προϊόντος στη βιωσιμότητά του;
- Υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω βελτίωσης του σχεδιασμού για την ενίσχυση της ανακυκλωσιμότητας και της αρθρωτότητας;
- Πώς μπορεί ο σχεδιασμός να ελαχιστοποιήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του;

- **Στάδιο παραγωγής**

- Ποια μέτρα λαμβάνονται για να διασφαλιστεί η ηθική προμήθεια πρώτων υλών;
- Πώς συμβάλλει η διαδικασία παραγωγής στην ενεργειακή απόδοση και στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων;
- Υπάρχουν εναλλακτικά υλικά ή διαδικασίες που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα κατά την παραγωγή;

- **Στάδιο μάρκετινγκ**

- Πώς επικοινωνείται στους καταναλωτές η φιλική προς το περιβάλλον πτυχή του προϊόντος;
- Υπάρχουν καινοτόμες στρατηγικές μάρκετινγκ που θα μπορούσαν να προωθήσουν περαιτέρω την αειφορία;
- Ποια κίνητρα ή προγράμματα μπορούν να εισαχθούν για να ενθαρρύνουν την υπεύθυνη συμπεριφορά των καταναλωτών;

- **Στάδιο τέλους ζωής**

- Πόσο εύκολο είναι να αποσυναρμολογηθεί το προϊόν για ανακύκλωση ή απόρριψη;
- Ποιες πρωτοβουλίες υπάρχουν για τη διαχείριση των ηλεκτρονικών αποβλήτων και την προώθηση της υπεύθυνης διάθεσης των προϊόντων;
- Μπορεί να βελτιωθεί το στάδιο του τέλους του κύκλου ζωής του προϊόντος ώστε να μειωθούν περαιτέρω οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις;

ΦΥΛΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Όνομασία του προϊόντος .....

- **Στάδιο σχεδιασμού**

- Πώς συμβάλλει ο σχεδιασμός του προϊόντος στη βιωσιμότητά του;
- Υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω βελτίωσης του σχεδιασμού για την ενίσχυση της ανακυκλωσιμότητας και της αρθρωτότητας;
- Πώς μπορεί ο σχεδιασμός να ελαχιστοποιήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του;

- **Στάδιο παραγωγής**

- Ποια μέτρα λαμβάνονται για να διασφαλιστεί η ηθική προμήθεια πρώτων υλών;
- Πώς συμβάλλει η διαδικασία παραγωγής στην ενεργειακή απόδοση και στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων;
- Υπάρχουν εναλλακτικά υλικά ή διαδικασίες που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα κατά την παραγωγή;

- **Στάδιο μάρκετινγκ**

- Πώς επικοινωνείται στους καταναλωτές η φιλική προς το περιβάλλον πτυχή του προϊόντος;
- Υπάρχουν καινοτόμες στρατηγικές μάρκετινγκ που θα μπορούσαν να προωθήσουν περαιτέρω την αειφορία;
- Ποια κίνητρα ή προγράμματα μπορούν να εισαχθούν για να ενθαρρύνουν την υπεύθυνη συμπεριφορά των καταναλωτών;

- **Στάδιο τέλους ζωής**

- Πόσο εύκολο είναι να αποσυναρμολογηθεί το προϊόν για ανακύκλωση ή απόρριψη;
- Ποιες πρωτοβουλίες υπάρχουν για τη διαχείριση των ηλεκτρονικών αποβλήτων και την προώθηση της υπεύθυνης διάθεσης των προϊόντων;
- Μπορεί να βελτιωθεί το στάδιο του τέλους του κύκλου ζωής του προϊόντος ώστε να μειωθούν περαιτέρω οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις;

- **Διατομεακοί παράγοντες**

- Πώς συμβάλλει ο σχεδιασμός του προϊόντος στη βιωσιμότητά του;
- Υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω βελτίωσης του σχεδιασμού για την ενίσχυση της ανακυκλωσιμότητας και της αρθρωτότητας;
- Πώς μπορεί ο σχεδιασμός να ελαχιστοποιήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του;

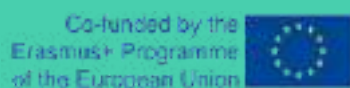
- **Συμπέρασμα και συστάσεις**

- Συνοψίστε τα βασικά ευρήματα του ελέγχου.
- Παρέχετε πληροφορίες για τους τομείς στους οποίους "το προϊόν" υπερέχει στη διαχείριση του κύκλου ζωής.
- Προτείνετε καινοτόμες συστάσεις για τη βελτίωση της βιωσιμότητας σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του προϊόντος.

Υπολογισμός αποτυπώματος άνθρακα

**ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

YOU CYCLE:
Young Changemakers for Circular Local Economy

Υπολογισμός αποτυπώματος άνθρακα

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές πλατφόρμες στις οποίες μπορείτε να υπολογίσετε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Εδώ προτείνουμε τον Υπολογιστή **Ανθρακικού Αποτυπώματος του ΟΗΕ** για την απλότητά του, την προσαρμοστικότητά του σε διαφορετικές ομάδες-στόχους και λόγω της αναγνώρισης/υπόληψης του οργανισμού.

Όπως θα διαπιστώσετε όταν αποκτήσετε πρόσβαση στο σύνδεσμο, το τεστ είναι πραγματικά διαισθητικό. Υπάρχουν τρεις κύριες ενότητες: **(1) Νοικοκυριό**, **(2) Μεταφορές** και **(3) Τρόπος ζωής**. Κάθε ενότητα έχει ποικίλες ερωτήσεις που δεν απαιτούν πολύ χρόνο για να απαντηθούν. Το τεστ είναι σύντομο.

UN carbon footprint calculator

Household Transport Lifestyle

ABOUT YOUR HOUSEHOLD

Number of people in the household: 4
Country of residence: Select country
Size of housing (m²): 100
Type of housing: Detached

Στο τέλος της δοκιμής, θα έχετε την εκτίμηση του ετήσιου αποτυπώματος του νοικοκυριού σας. Θα χωριστεί σε ποσοστά: ηλεκτρισμός, μεταφορές, διατροφή.

Τέλος, οι ετήσιες εκπομπές σας θα συγκριθούν με τις μέσες εκπομπές της χώρας σας και τον παγκόσμιο μέσο όρο.

UN carbon footprint calculator

Your annual household footprint

Your total annual emissions	48.02 tonnes of CO ₂
Belgian Country average	58.3 tonnes of CO ₂
World average	32.69 tonnes of CO ₂

Απολογισμός & συζήτηση

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

- Συζητήστε τη σημασία των ατομικών αποτυπωμάτων άνθρακα και τη συμβολή τους στην κλιματική αλλαγή,
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τυχόν αλλαγές στον τρόπο ζωής που θα εξέταζαν με βάση τα αποτελέσματα,
- Δώστε έμφαση στο συλλογικό αντίκτυπο των ατομικών δράσεων στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

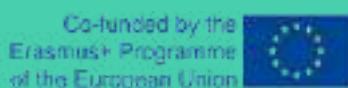
- Πώς επηρέασε η διαδικασία υπολογισμού του ανθρακικού σας αποτυπώματος την αντίληψή σας για τον ατομικό σας αντίκτυπο στην κλιματική αλλαγή;
- Υπήρχαν εκπληκτικά ευρήματα ή μοτίβα που ανακαλύφθηκαν στο μέσο αποτύπωμα άνθρακα της ομάδας σας; Πώς επηρεάζουν αυτά τα ευρήματα την οπτική σας σχετικά με τη συλλογική ευθύνη για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα;
- Με ποιους τρόπους μπορούμε να επικοινωνήσουμε αποτελεσματικά τη σημασία της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε άλλους στις κοινότητές μας ή στα δίκτυά μας, με βάση τις εμπειρίες μας σε αυτή τη δραστηριότητα;

Μαθησιακά αποτελέσματα: (1) αυξημένη ευαισθητοποίηση σχετικά με το προσωπικό αποτύπωμα άνθρακα, (2) κατανόηση των παραγόντων που συμβάλλουν στο ατομικό αποτύπωμα άνθρακα και (3) προβληματισμός σχετικά με πιθανές αλλαγές στον τρόπο ζωής για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα.

Βίγγο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

**ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

YOU CYCLE:
Young Changemakers for Circular Local Economy

Πρότυπο Bingo

BINGO		
Συνεταιρισμός	Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί	Κοινοτικός οργανισμός
Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ)	Πιστωτικά σωματεία	Δίκαιη εμπορική επιχείρηση

Ορισμοί για το bingo

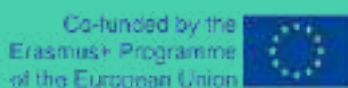

- **Συνεταιρισμός:** Συνεταιρισμός: Ο συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που ενώνονται για την επίτευξη κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών στόχων. Επιτυγχάνουν τους στόχους τους μέσω μιας επιχείρησης που ανήκει από κοινού και ελέγχεται δημοκρατικά.
- **Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις:** Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί ορίζονται γενικά ως οργανισμοί που χαρακτηρίζονται από "μη διανεμητικό περιορισμό", δηλαδή τα μέλη τους δεν μπορούν να λάβουν άμεσο αντάλλαγμα από τη δραστηριότητα του οργανισμού, είτε αυτό είναι "σε μετρητά" είτε "σε είδος".
- **Κοινοτικός οργανισμός:** Οργάνωση με έντονο γεωγραφικό προσδιορισμό και εστίαση στις τοπικές αγορές και υπηρεσίες. Οι οργανισμοί με βάση την κοινότητα είναι οργανισμοί με δραστηριότητες που αποφέρουν κέρδη, οι οποίοι έχουν συσταθεί, ανήκουν και ελέγχονται από την τοπική κοινότητα και οι οποίοι στοχεύουν να αποτελέσουν επίκεντρο για την τοπική ανάπτυξη. Απώτερος στόχος τους είναι να δημιουργήσουν αυτοσυντηρούμενες θέσεις εργασίας για τους ντόπιους κατοίκους.
- **Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ):** Μη κερδοσκοπικές, εθελοντικές ομάδες πολιτών, κυρίως ανεξάρτητες από την κυβέρνηση, οι οποίες οργανώνονται σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση ζητημάτων προς υποστήριξη του δημόσιου συμφέροντος.
- **Πιστωτικές ενώσεις:** Οι πιστωτικές ενώσεις είναι χρηματοπιστωτικοί συνεταιρισμοί που ανήκουν στα μέλη τους και εξυπηρετούν τις οικονομικές ανάγκες των μελών τους. Πρόκειται για δημοκρατικούς χρηματοπιστωτικούς συνεταιρισμούς που ανήκουν στα μέλη. Είναι τοπικά ιδιόκτητα κοινοτικά ιδρύματα που ελέγχονται από τα μέλη τους με βάση το σύστημα "ένα μέλος, μία ψήφος". Οι υπηρεσίες παρέχονται μόνο στα μέλη.
- **Δίκαιη εμπορική επιχείρηση:** Η έννοια του δίκαιου εμπορίου εφαρμόζεται γενικά σε εμπορικές επιχειρήσεις που ενισχύουν την οικονομική θέση των μικρών παραγωγών και των ιδιοκτητών γης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν περιθωριοποιούνται στην παγκόσμια οικονομία.

Πρόκληση ισορροπίας ΤΒΛ

**ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

YOU CYCLE:
Young Changemakers for Circular Local Economy

Παράδειγμα σεναρίου: "Επένδυση σε πράσινη ενέργεια"

Περιγραφή: Μια μεταποιητική εταιρεία εξετάζει το ενδεχόμενο να επενδύσει σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ηλιακούς συλλέκτες ή ανεμογεννήτριες, για να τροφοδοτήσει τις δραστηριότητές της. Η εταιρεία βασίζεται επί του παρόντος σε συμβατικές πηγές ενέργειας, οι οποίες συμβάλλουν στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η επένδυση σε πράσινη ενέργεια θα απαιτούσε ένα σημαντικό αρχικό κόστος, αλλά θα μπορούσε να οδηγήσει σε μακροπρόθεσμα οφέλη βιωσιμότητας.

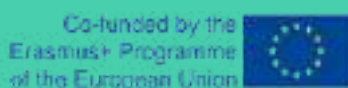
Εκτίμηση επιπτώσεων:

- **Άνθρωποι:** Υπολογίστε τις πιθανές επιπτώσεις στους εργαζόμενους και τις τοπικές κοινότητες. Εξετάστε παράγοντες όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των αποτελεσμάτων για την υγεία των κατοίκων της περιοχής, καθώς και η δέσμευση της εταιρείας για εταιρική κοινωνική ευθύνη.
- **Πλανήτης:** Αξιολογήστε τα περιβαλλοντικά οφέλη από τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Εκτιμήστε τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων και του συνολικού οικολογικού αποτυπώματος. Εξετάστε τυχόν πιθανούς κινδύνους ή προκλήσεις που σχετίζονται με την εγκατάσταση και τη συντήρηση υποδομών ανανεώσιμης ενέργειας.
- **Κέρδος:** Αξιολογήστε τις οικονομικές επιπτώσεις της επένδυσης στην πράσινη ενέργεια. Εκτιμήστε το αρχικό κόστος αγοράς και εγκατάστασης συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τα τρέχοντα λειτουργικά έξοδα και την πιθανή εξοικονόμηση στους λογαριασμούς ενέργειας. Αναλύστε την πιθανή απόδοση της επένδυσης με την πάροδο του χρόνου, συμπεριλαμβανομένων τυχόν κυβερνητικών κινήτρων ή φορολογικών πιστώσεων που διατίθενται για έργα ανανεώσιμης ενέργειας.

Σταθμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας

**ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

YOU CYCLE:
Young Changemakers for Circular Local Economy

Οδηγίες σταθμών

Στη δραστηριότητα "Σταθμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας", κάθε εργασία σε κάθε σταθμό πρόκλησης θα πρέπει να συνδέεται στενά με την προηγούμενη, καταλήγοντας στη δημιουργία μιας συνεκτικής κοινωνικής επιχείρησης. Ακολουθεί ο τρόπος με τον οποίο οι εργασίες θα μπορούσαν να διασυνδεθούν μεταξύ τους, ώστε να διευκολυνθεί η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου:

- **Σταθμός με γνώμονα την αποστολή:** Οι συμμετέχοντες γράφουν μια δήλωση αποστολής για μια κοινωνική επιχείρηση, προσδιορίζοντας μια συγκεκριμένη κοινωνική πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί.
- **Σταθμός καινοτόμων λύσεων:** Με βάση τη δήλωση αποστολής, οι συμμετέχοντες κάνουν καταγισμό καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση του προσδιορισμένου κοινωνικού προβλήματος. Οι λύσεις αυτές θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με την αποστολή και τις αξίες της κοινωνικής επιχείρησης.
- **Σταθμός βιωσιμότητας:** Οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν ένα σχέδιο βιωσιμότητας για την κοινωνική επιχείρηση, ενσωματώνοντας πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον και εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των προτεινόμενων λύσεων.
- **Σταθμός μετρήσιμου αντίκτυπου:** Χρησιμοποιώντας το σχέδιο βιωσιμότητας ως οδηγό, οι συμμετέχοντες καθορίζουν μετρήσεις και δείκτες για τη μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου των προτεινόμενων λύσεων. Οι μετρήσεις αυτές θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με την αποστολή και τους στόχους της κοινωνικής επιχείρησης.
- **Σταθμός συνεργασίας:** Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν πιθανούς εταίρους και ενδιαφερόμενους για την κοινωνική επιχείρηση, αναπτύσσοντας μια στρατηγική συνεργασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων λύσεων. Η συνεργασία θα πρέπει να ενισχύσει τον κοινωνικό αντίκτυπο και τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Βιοποικιλότητα: αναφέρεται στις διάφορες μορφές ζωής που απαντώνται σε μια συγκεκριμένη περιοχή και περιλαμβάνει ζώα, φυτά, μύκητες και μικροοργανισμούς όπως τα βακτήρια.

Business Model Canva (BMC): ένα πρότυπο που προορίζεται να προσδιορίζει συνοπτικά τα κύρια σημεία ενός επιχειρηματικού μοντέλου σε ένα απλό διάγραμμα. Συνήθως υπάρχουν 9 βασικά στοιχεία ενός καμβά επιχειρηματικού μοντέλου, τα οποία είναι τα εξής: Βασικοί συνεργάτες, βασικές δραστηριότητες, πρωταρχικοί πόροι, τμήματα πελατών, πελατειακές σχέσεις, προτάσεις αξίας, δομή κόστους, κανάλια και ροές εσόδων.

Ανθρακικό αποτύπωμα: μετρά τη συνολική ποσότητα των αερίων του θερμοκηπίου, κυρίως διοξειδίου του άνθρακα, που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα λόγω ανθρώπινων δραστηριοτήτων, όπως η καύση ορυκτών καυσίμων. Υπολογίζεται σε μονάδες ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂e) και χρησιμεύει για την αξιολόγηση και τη σύγκριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων διαφόρων δραστηριοτήτων, προϊόντων ή ατόμων.

Εταιρικό ανθρακικό αποτύπωμα (CCF): η συνολική ποσότητα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούνται άμεσα ή έμμεσα από τις δραστηριότητες μιας εταιρείας.

Κυκλική οικονομία: ένα πλαίσιο συστημικών λύσεων που αντιμετωπίζει παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η απώλεια βιοποικιλότητας, τα απόβλητα και η ρύπανση. Βασίζεται σε τρεις αρχές, με γνώμονα τον σχεδιασμό: εξάλειψη των αποβλήτων και της ρύπανσης, κυκλοφορία των προϊόντων και των υλικών (στην υψηλότερη αξία τους) και αναγέννηση της φύσης. *Μπορείτε να κατεβάσετε την παρουσίαση '**Τι είναι η κυκλική οικονομία**'

Κυκλική Φλάνδρα: ο κόμβος και η έμπνευση για την κυκλική οικονομία της Φλάνδρας. Πρόκειται για μια σύμπραξη κυβερνήσεων, επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και της κοινότητας της γνώσης που θα αναλάβουν δράση από κοινού.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Κομποστοποίηση: μικροβιακή διάσπαση της οργανικής ύλης παρουσία οξυγόνου.

Crowdfunding: η πρακτική της διαδικτυακής συγκέντρωσης χρημάτων μέσω πολλών μικρών δωρεών από απλούς ανθρώπους, αντί για ένα μεγαλύτερο ποσό από έναν επενδυτή.

Οικοεπιχειρηματικότητα/Περιβαλλοντική επιχειρηματικότητα/Ελληνική επιχειρηματικότητα: επιχειρηματικότητα στην οποία η κύρια, ή ίσως η κύρια, εστίαση της επιχείρησης είναι να λειτουργεί με βιώσιμο τρόπο ή να βοηθά το περιβάλλον, όπως μέσω της ανακύκλωσης ή της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. *Μπορείτε να κατεβάσετε την παρουσίαση '**Τι είναι η πράσινη κοινωνική επιχειρηματικότητα**'

Elevator pitch: ένα σύντομο, περιεκτικό μήνυμα από ένα άτομο σε ένα άλλο για να προτείνει μια ιδέα, συχνά σχετική με την επιχείρηση. Για παράδειγμα, ένας ιδρυτής νεοσύστατης επιχείρησης μπορεί να κάνει ένα elevator pitch σε έναν δυνητικό επενδυτή που αναζητά χρηματοδότηση.

Επιχειρηματικότητα: η διαδικασία δημιουργίας επιχειρήσεων, από την ιδέα και το σχεδιασμό μέχρι την εκτέλεση και τη διαχείρισή τους.

Flanders DC: Flemish Design and Fashion Center. Εργάζονται για μια ισχυρή και προσανατολισμένη στο μέλλον επιχειρηματικότητα στον τομέα του σχεδιασμού και της μόδας.

Διαδίκτυο των πραγμάτων- Internet of Things (IoT): αναφέρεται σε ένα δίκτυο φυσικών αντικειμένων ή "πραγμάτων" που διαθέτουν ενσωματωμένους αισθητήρες, λογισμικό και άλλες τεχνολογίες. Αυτά τα αντικείμενα μπορούν να συνδεθούν και να ανταλλάξουν δεδομένα με άλλες συσκευές και συστήματα μέσω του διαδικτύου.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Ενδοεπιχειρηματικότητα: ένα σύστημα που επιτρέπει σε έναν εργαζόμενο να ενεργεί ως επιχειρηματίας εντός μιας εταιρείας ή άλλου οργανισμού.

Διαχείριση κύκλου ζωής (ΔΚΖ): μια ολιστική προσέγγιση για τη βιώσιμη διαχείριση ολόκληρου του κύκλου ζωής των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Διάρκεια ζωής/διάρκεια ζωής: η χρονική περίοδος από τη στιγμή που ένα προϊόν διατίθεται για χρήση μετά την κατασκευή του έως τη στιγμή που καθίσταται παρωχημένο πέρα από την ανάκτηση σε επίπεδο προϊόντος.

Γραμμική οικονομία: μια οικονομία στην οποία εξάγονται πεπερασμένοι πόροι για την παραγωγή προϊόντων που χρησιμοποιούνται - κατά κανόνα όχι στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους - και στη συνέχεια πετιούνται ("παίρνω-φτιάχνω-πετάω").

Συμμετοχική διακυβέρνηση: δημοκρατική διαχείριση και συμμετοχή στην επιχείρηση. Συνίσταται στην αποκεντρωμένη οργάνωση της εξουσίας, στις σχέσεις συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη, στη συνεκτίμηση των συλλογικών συμφερόντων, στη διαφάνεια και στην ανταλλαγή πληροφοριών.

Ανακύκλωση: μετατροπή ενός προϊόντος ή εξαρτήματος στα βασικά του υλικά ή ουσίες και επανεπεξεργασία τους σε νέα υλικά.

Ανακαίνιση: Επιστροφή ενός προϊόντος σε καλή λειτουργική κατάσταση. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την επισκευή ή την αντικατάσταση εξαρτημάτων, την ενημέρωση των προδιαγραφών και τη βελτίωση της αισθητικής εμφάνισης.

Αναγεννητική παραγωγή: παρέχει τρόφιμα και υλικά με τρόπους που υποστηρίζουν θετικά αποτελέσματα για τη φύση, τα οποία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: υγιή και σταθερά εδάφη, βελτιωμένη τοπική βιοποικιλότητα, βελτιωμένη ποιότητα αέρα και νερού.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Ανακατασκευή: επανασχεδιασμός προϊόντων και εξαρτημάτων σε κατάσταση όπως τα καινούργια, με το ίδιο ή βελτιωμένο επίπεδο απόδοσης με το νεοκατασκευασμένο.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Ενέργεια που προέρχεται από πόρους που δεν εξαντλούνται σε χρονικά διαστήματα που σχετίζονται με την οικονομία, δηλαδή όχι σε γεωλογικά διαστήματα.

Ανανεώσιμα υλικά: Υλικά που αναπληρώνονται συνεχώς με ρυθμό ίσο ή μεγαλύτερο από το ρυθμό εξάντλησης. Παραδείγματα περιλαμβάνουν: βαμβάκι, κάνναβη, αραβόσιτος, ξύλο, μαλλί, δέρμα, γεωργικά υποπροϊόντα, άζωτο, διοξείδιο του άνθρακα και θαλάσσιο αλάτι. Για να ενταχθούν σε μια κυκλική οικονομία, τα υλικά αυτά (κατά περίπτωση) πρέπει να παράγονται με τη χρήση αναγεννητικών πρακτικών παραγωγής.

SSE (Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία): μια ομάδα οργανισμών που βασίζονται σε κοινές αξίες και αρχές: κοινωνική χρησιμότητα, συνεργασία, τοπική αγκύρωση προσαρμοσμένη στις ειδικές ανάγκες μιας περιοχής και των κατοίκων της. Οι δραστηριότητες της ΣΣΕ δεν έχουν ως στόχο το προσωπικό κέρδος, αλλά την ανταλλαγή και την αλληλεγγύη στο πλαίσιο μιας οικονομίας που σέβεται τους ανθρώπους και το περιβάλλον τους.

Κοινωνικός αντίκτυπος: ο μετασχηματισμός που προκαλείται από τις δραστηριότητες μιας οργάνωσης ανθρώπων και ενός περιβάλλοντος.

Κοινωνική καινοτομία: ανάπτυξη νέων απαντήσεων σε αναδυόμενες και ανεπαρκώς καλυπτόμενες ανάγκες της σημερινής κοινωνίας

Μηδενικά απόβλητα: Μια ιεραρχία αρχών που επικεντρώνεται στην πρόληψη των αποβλήτων και ενθαρρύνει τον επανασχεδιασμό των κύκλων ζωής των πόρων, έτσι ώστε όλα τα προϊόντα να επαναχρησιμοποιούνται ή/και να επαναχρησιμοποιούνται. *Μπορείτε να κατεβάσετε την παρουσίαση '**Τι είναι τα μηδενικά απόβλητα**'.

